

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
โดยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับกิจกรรม 4 MAT

จุไรพร ธรรมเชียง

13 พ.ย. 2546

171054

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2546

ISBN 974-9604-36-9

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ดร. วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิณี ชิดเชิดวงศ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(ดร. วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิณี ชิดเชิดวงศ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเทิน มหาจันทร์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชัดแจ้ง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 30 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจาก ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช และรองศาสตราจารย์วิณี ชิตเชิดวงศ์ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชัดแจ้ง ดร.มนเทียร ชมดอกไม้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง รองศาสตราจารย์ผกา บุญเรือง นายพีระ ศรีประวัฒน์ และนางสาวรสริน รอดจันทน์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเครื่องมือวิจัยจนสำเร็จลงด้วยดี และขอบคุณผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สัตหีบ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ และเพื่อน ๆ ที่รักทุกท่านที่ช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คุณประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกบูชาแด่คุณบิดา มารดา บุพการี บุรพจารย์และผู้มีพระคุณที่ให้โอกาสและวางพื้นฐานทางการศึกษาให้ผู้วิจัยเสมอมา จนได้รับความสำเร็จในการศึกษาตามความมุ่งหวังทุกประการ

จุไลพร ธรรมเชียง

44920816 : สาขาวิชา : หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ : เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์/ การสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม / กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ / กิจกรรม 4 MAT

จุไลพร ธรรมเชียง : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมโดยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับกิจกรรม 4 MAT (ACHIEVEMENT AND MORAL REASONING OF MATTHAYOMSUKSA 2 STUDENTS BY GROUP PROCESS AND 4 MAT IN SOCIAL STUDIES, RELIGIONS AND CULTURE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์, ก.ค., รศ. วิณี ชิดเชิดวงศ์, กศ.ม., ผศ.ดร.สุนทร บำรอรราช, Ed.D. จำนวน 181 หน้า. ISBN 974-9604-36-9

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับกิจกรรม 4 MAT ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธัมมสิริศึกษา สัตหีบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธัมมสิริศึกษาสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 80 คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 สอนด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จำนวน 40 คน และกลุ่มทดลองที่ 2 สอนด้วยกิจกรรม 4 MAT จำนวน 40 คน ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง กลุ่มละ 12 คาบเรียน คาบเรียนละ 60 นาที ทั้งสองกลุ่มใช้เนื้อหาเดียวกัน ในการดำเนินการทดลองครั้งนี้ใช้แผนการวิจัยแบบกึ่งทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ทวีปของเรา และแบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมโดยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับกิจกรรม 4 MAT ไม่แตกต่างกัน
2. เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับกิจกรรม 4 MAT แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

44920816 : MAJOR : CURRICULUM AND INSTRUCTION; M.ED. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORD : ACHIEVEMENT / MORAL REASON CONCERNING / SOCIAL STUDIES / GROUP PROCESS / 4 MAT

CHULIPORN THUMCHIENG : ACHIEVEMENT AND MORAL REASONING OF MATTHAYOMSUKSA 2 STUDENTS BY GROUP PROCESS AND 4 MAT IN SOCIAL STUDIES , RELIGIONS AND CULTURE . THESIS ADVISORS : WIMONRAT CHATURANON, Ph.D. VINEE CHITCHUTVONG , M.Ed., SUNTHORN BUMRERRAJ, Ed.D. 181 P. ISBN 974-9604-36-9

The purposes of this research were to compare Matthayomsuksa II students' achievement on the subject of social studies, religions and culture and moral reasoning (concerning) through a group process and a 4 MAT system. The sample were 80 Matthayomsuksa II students of Dhummasirisuksa Sattahip School, Chonburi studying during the second semester of academic year of 2002. They were selected via simple random sampling into 2 groups :experimental group I and experimental group II (with 40 students in each). The experimental group I was taught through a group process and experimental group II was taught through a 4 MAT system. Both groups were taught with the same content for a 60-minute period. This research used the achievement test and moral reasoning test . The t - test was used for statistical data analysis.

The research revealed as follows :

1. The achievement of the experimental I with a group process and experiment II with a 4 MAT system on the subject of social studies, religion and culture was not different with statistical significance.
2. The moral reasoning of the experimental I with a group process and experiment II with a 4 MAT system on the subject of social studies, religion and culture was different with statistical significance at the .05 level.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ฉ

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมุติฐานของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2544	8
หลักสูตรกลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม	11
กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์.....	18
กิจกรรม 4 MAT	25
จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์.....	42

3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
วิธีสร้างเครื่องมือ.....	58
การทดลอง.....	63

บทที่

หน้า

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
-----------------------------	----

5 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย	68
----------------------	----

อภิปรายผล.....	69
----------------	----

ข้อเสนอแนะ.....	72
-----------------	----

บรรณานุกรม	74
------------------	----

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.....	81
----------------	----

ภาคผนวก ข.....	103
----------------	-----

ภาคผนวก ค.....	109
----------------	-----

ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	181
----------------------------	-----

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ความแตกต่างของการทำงานสมอง 2 ซีก.....	39
2 การพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก.....	47
3 การเปรียบเทียบกระบวนการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับ กิจกรรม 4 MAT	58
4 ความสัมพันธ์จำนวนข้อของแบบทดสอบกับคาบเวลาเรียนและ จุดประสงค์การเรียนรู้.....	61
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนที่สอนโดยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กับนักเรียนที่สอนโดยกิจกรรม 4 MAT.....	65
6 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนที่สอนโดยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับนักเรียนที่เรียน โดยกิจกรรม 4 MAT.....	66
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนที่สอนโดยกิจกรรม กลุ่มสัมพันธ์กับนักเรียนที่สอนโดยกิจกรรม 4 MAT	66
8 การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนที่เรียนกลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนที่สอนโดยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กับนักเรียนที่สอนโดยกิจกรรม 4 MAT	67
9 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และทดสอบหลังเรียน (Posttest) ของกลุ่ม ทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2.....	104
10 คะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ในการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และทดสอบหลังเรียน (Posttest) ของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2	106
11 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	108

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 การรับรู้และกระบวนการเรียนรู้ระบบ 4 MAT	26
2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามระบบ 4 MAT ของแมคคาร์ธี	29
3 แบบการเรียนรู้ 4 แบบ ตามแนวคิดของคอลลีและคนอื่นๆ ฮาร์วีและคนอื่นๆ.....	37
4 การคิดถึงตัวเองเป็นหลัก	44
5 การคิดถึงคนอื่นบ้างแต่เป็นไปเพื่อหวังผลประโยชน์.....	44
6 การเอาความรู้สึกหรือความคิดเห็นของผู้อื่นมาพิจารณาก่อนตัดสินใจทำ.....	45
7 การหันเข้าหากฎเกณฑ์กฎหมายหรือระเบียบแบบแผนในสังคม	45
8 การเห็นความสำคัญของกฎหมาย สัญญาประชาคม	46
9 การเกี่ยวข้องกับหลักการต่างๆ ทางจริยธรรมที่เป็นอุดมคติสากล	46
10 ขั้นตอนการสอนโดยวิธีการกลุ่มสัมพันธ์	56
11 ขั้นตอนการสอนโดยวิธีการกิจกรรมการเรียนรู้ระบบ 4 MAT	57